

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет східних мов
Кафедра японської мови і перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

“ 29 ” 08 2023 року

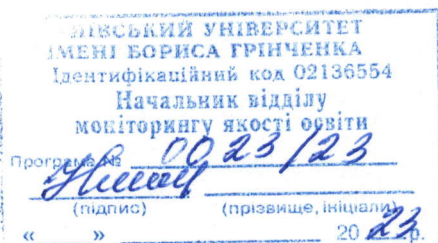
О.Б.Жильцов

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ СХІДНОЇ МОВИ
(АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАМАТИКИ СХІДНОЇ МОВИ,
ФУНКЦІОНАЛЬНА СТИЛІСТИКА СХІДНОЇ МОВИ)

для студентів

спеціальності 035 «Філологія»
освітнього рівня другого (магістерського)
спеціалізації 035.069 Східні мови і літератури (переклад
включно), перша – японська
освітньої програми 035.069.02 Мова і література (японська)

2023 – 2024 навчальний рік

Розробник:

Букрієнко А.О., кандидат філологічних наук, завідувач кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Комісаров К.Ю., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

Аністратенко Л.С., кандидат філологічних наук, доцент кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Комісаров К.Ю., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Москальов Д.П., кандидат філологічних наук, доцент кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри японської мови і перекладу (протокол від «25» серпня 2023 року №1).

Завідувач кафедри японської мови і перекладу

Букрієнко А.О. Букрієнко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми мова і література (японська)

25. 08.2023 р.

Гарант освітньої програми Букрієнко (А.О. Букрієнко)

Робочу програму перевірено

17. 08.2023 р.

Заступник декана Факультету східних мов

Боришполець (Ю.В. Боришполець)

Пролонговано:

на 2024/2025 н.р. _____ (_____), « ____ » _____ 2024 р., протокол № _____

на 2025/2026 н.р. _____ (_____), « ____ » _____ 2025 р., протокол № _____

на 2026/2027 н.р. _____ (_____), « ____ » _____ 2026 р., протокол № _____

на 2027/2028 н.р. _____ (_____), « ____ » _____ 2027 р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання навчання та оцінювання	японська, українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	6/180		
Курс	5		
Семестр	10		
Кількість змістових модулів з розподілом	2		
Обсяг кредитів	6		
Обсяг годин, в тому числі:	180		
Аудиторні	76		
Модульний контроль	12		
Семестровий контроль	30		
Самостійна робота	62		
Форма семестрового контролю	екзамен		

Актуальні питання граматики східної мови

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання навчання та оцінювання	японська, українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	6/180		
Курс	5		
Семестр	2		
Кількість змістових модулів з розподілом	3		
Обсяг кредитів	3		
Обсяг годин, в тому числі:	90		
Аудиторні	30		
Модульний контроль	6		
Семестровий контроль	15		
Самостійна робота	39		
Форма семестрового контролю	екзамен		

Функціональна стилістика східної мови

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання навчання та оцінювання	японська, українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	6/180		
Курс	5		
Семестр	2		
Кількість змістових модулів з розподілом	3		
Обсяг кредитів	3		
Обсяг годин, в тому числі:	90		
Аудиторні	30		
Модульний контроль	6		
Семестровий контроль	15		

Самостійна робота	39			
Форма семестрового контролю	екзамен			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – розглянути актуальні питання граматики східної мови (японська мова), а також проблеми морфології сучасної японської мови, оволодіння студентами про основними поняттями та категоріями функціональної та практичної стилістики, ознайомлення студентів зі стилістичними характеристиками фонетичних, лексико-фразеологічних та морфолого-синтаксичних засобів японської мови; напрацювання практичних навичок в оволодінні нормами сучасної японської мови.

Завдання дисципліни передбачають:

- розвивати *загальні компетентності* такі, як:

ЗК2 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК11 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

- розвивати *фахові компетентності* спеціальності, такі як

ФК1 Здатність вільно орієнтуватися в різних та лінгвістичних напрямках і школах.

ФК4 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК6 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК7 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК8 Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК9 Мовленнєва: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками японської мови на рівні С1; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

Знання, вміння, розуміння, навички:

ПРН2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації

письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами;

ПРН6 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації;

ПРН9 Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації

ПРН10 Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів залежно від обраної спеціалізації

ПРН11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних

ПРН12 Дотримуватися правил академічної доброчесності

ПРН13 Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються

ПРН14 Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів

ПРН15 Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу

ПРН17 Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі

ПРН18 Володіти іноземною мовою на рівні С1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання.

№ п/п	Назви розділів та тематика занять	Всього годин	З них:					
			Лекційні заняття	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Семестровий контроль
I. МОДУЛЬ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАМАТИКИ СХІДНОЇ МОВИ»								
Змістовний модуль I.								
1.	Тема 1. Граматична будова як основа системності у мові	8	2		2	4		
2.	Тема 2. Становлення та формування теоретичних основ граматики японської мови	6			2	4		
3.	Тема 3. Актуальні питання морфології японської мови	6			2	4		
4.	Тема 4. Актуальні питання синтаксису японської мови	4			2	2		
<i>Модульна контрольна робота №1</i>		2					2	
Змістовний модуль II.								
5.	Тема 5. Словосполучення в японській мові	8	2		2	4		
6.	Тема 6. Просте речення в японській мові	8	2		2	4		
7.	Тема 7. Складносурядне речення в японській мові	6			2	4		
8.	Тема 8. Складнопідрядне речення в японській мові	4			2	2		
<i>Модульна контрольна робота №2</i>		2					2	
Змістовний модуль III.								
9.	Тема 9. Комунікативно-стилістичний потенціал японських складнопідрядних речень (в офіційно-діловому та науковому стилях мовлення)	8	2		2	4		
10.	Тема 10. Комунікативно-стилістичний потенціал японських складнопідрядних речень (у публіцистичному та художньому стилях мовлення)	6			2	4		
11.	Тема 11. Комунікативно-стилістичний потенціал японських складнопідрядних речень (у розмовному стилі мовлення та сучасній інтернет комунікації)	5			2	3		
<i>Модульна контрольна робота</i>		2					2	

Разом за модуль «Актуальні питання граматики східної мови»		90	8		22	39	6	15
II. МОДУЛЬ «ФУНКЦІОНАЛЬНА СТИЛІСТИКА СХІДНОЇ МОВИ»								
Змістовний модуль 1.								
1.	Тема 1. Функціональна стилістика як самостійна дисципліна. Основні поняття функціональної стилістики	8	2		2	4		
2.	Тема 2. Фонетична та лексична складові функціональної стилістики	6			2	4		
3.	Тема 3. Морфологічна та синтаксична складові функціональної стилістики. Стилiстика тексту	6			2	4		
4.	Тема 4. Проблема співвідношення функціонального стилю та дискурсу	4			2	2		
<i>Модульна контрольна робота №1</i>		<i>2</i>					<i>2</i>	
Змістовний модуль 2.								
5.	Тема 5. Епістолярний стиль мовлення. Аналіз текстів японського епістолярію	8	2		2	4		
6.	Тема 6. Офіційно-діловий стиль мовлення. Аналіз текстів офіційних промов та документів японською мовою	8	2		2	4		
7.	Тема 7. Науковий стиль мовлення. Аналіз японських науково-технічних текстів	6			2	4		
8.	Тема 8. Конфесійний стиль мовлення. Аналіз японських релігійних текстів	4			2	2		
<i>Модульна контрольна робота №2</i>		<i>2</i>					<i>2</i>	
Змістовний модуль 3.								
9.	Тема 9. Розмовний стиль мовлення. Аналіз розмовного мовлення японців та сучасної інтернет комунікації	8	2		2	4		
10.	Тема 10. Публіцистичний стиль мовлення. Аналіз текстів сучасних японських ЗМІ	6			2	4		
11.	Тема 11. Художній стиль мовлення. Аналіз текстів творів японської художньої літератури	5			2	3		
<i>Модульна контрольна робота №3</i>		<i>2</i>					<i>2</i>	
Разом за модуль «Функціональна стилістика східної мови»		90	8		22	39	6	15
Разом за курс «Теоретичні питання східної мови»		180	16		44	78	12	30

5. Програма навчальної дисципліни

I. МОДУЛЬ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАМАТИКИ СХІДНОЇ МОВИ»

Змістовний модуль I.

Тема 1. Граматична будова як основа системності у мові

Лекція 1 (2 год.)

Поняття системи у лінгвістичному розумінні. Мова і мовлення. Синтагматичні та парадигматичні виміри японської мови.

Практичне заняття 1 (2 год.)

Одиниці мови та мовні стратуми. Граматика як об'єкт вивчення сучасної лінгвістики.

Тема 2. Становлення та формування теоретичних основ граматики японської мови

Практичне заняття 2 (2 год.)

Зародження японських граматичних учень. Вплив ідей європейського та американського мовознавства на дослідження граматики в Японії. Перспективні напрями досліджень із граматики японської мови.

Тема 3. Актуальні питання морфології японської мови

Практичне заняття 3 (2 год.)

Морфема і слово в японській мові як дискусійні категорії. Частини мови як лексико-граматичні класи слів. Головні проблеми граматичної класифікації слів на сучасному етапі. Граматична форма і граматична категорія слова у працях сучасних японських лінгвістів.

Тема 4. Актуальні питання синтаксису японської мови

Практичне заняття 4 (2 год.)

Головні проблеми синтаксису японської мови на сучасному етапі. Комунікативний та стилістичний аспекти синтаксису як перспективні напрями лінгвістичних досліджень. Критерії класифікації речень в японській мові у працях сучасних японських лінгвістів.

Змістовний модуль II.

Тема 5: Словосполучення в японській мові.

Лекція 2 (2 год.)

Специфіка та семантичні типи словосполучень в японській мові. Вершинність.

Практичне заняття 5 (2 год.)

Семантичне зрушення. Глобальне значення. Сумарне значення. Звужене значення.

Тема 6: Просте речення в японській мові

Лекція 3 (2 год.)

Поняття члена речення. Специфіка диференціації членів речення в

японській мові.

Практичне заняття 6 (2 год.)

Головні члени речення. Другорядні члени речення.

Тема 7: Складносурядне речення в японській мові

Практичне заняття 7 (2 год.)

Критерії класифікації складносурядних речень. Конструкції на позначення розширення змісту. Конструкції для введення додаткових речень. Конструкції на позначення вибору із двох і більше варіантів. Конструкції для вираження альтернативи. Конструкції на позначення зміни теми розмови.

Тема 8: Складнопірядне речення в японській мові

Практичне заняття 8 (2 год.)

Загальна диференціація складнопірядних речень. Складнопірядні речення з пірядними умови. Складнопірядні речення з пірядними допусту. Складнопірядні речення з пірядними причини. Складнопірядні речення з пірядними протиставними.

Змістовний модуль III.

Тема 9. Комуникативно-стилістичний потенціал японських складнопірядних речень (в офіційно-діловому та науковому стилях мовлення)

Лекція 4 (2 год.)

Функціональні особливості складнопірядних речень в текстах офіційних промов. Функціональні особливості складнопірядних речень у діловій документації.

Функціональні особливості складнопірядних речень у науково-технічних текстах.

Тема 10. Комуникативно-стилістичний потенціал японських складнопірядних речень (у публіцистичному та художньому стилях мовлення)

Практичне заняття 10 (2 год.)

Функціональні особливості складнопірядних речень у сучасних японських ЗМІ. Функціональні особливості складнопірядних речень в японській художній літературі.

Тема 11: Комуникативно-стилістичний потенціал японських складнопірядних речень (у розмовному стилі мовлення та сучасній інтернет комунікації)

Практичне заняття 11 (2 год.)

Функціональні особливості складнопірядних речень у розмовному мовленні японців. Функціональні особливості складнопірядних речень у сучасній інтернет комунікації японською мовою.

II. МОДУЛЬ «ФУНКЦІОНАЛЬНА СТИЛІСТИКА СХІДНОЇ МОВИ»

Змістовний модуль I.

Тема 1. Функціональна стилістика як самостійна дисципліна. Основні поняття функціональної стилістики

Лекція 1 (2 год.)

Предмет функціональної стилістики (ФС). Об'єкт вивчення ФС. Місце ФС серед лінгвістичних дисциплін. Відмінність ФС від описових лінгвістичних дисциплін – фонетики, граматики, лексикології, фразеології, словотвору. ФС як одна з функціонально-комунікативних дисциплін мовознавства.

Практичне заняття 1 (2 год.)

Основні поняття ФС. Стилєтворчі фактори. Функціонально стилєва сфера. Функціональний стиль. Підстиль. Функціональні різновиди мовлення.

Тема 2. Фонетична та лексична складові функціональної стилістики

Практичне заняття 2 (2 год.)

Сполучуваність звуків. Довжина слова. Аббревіатура. Звуконаслідування. Звукообраз. Рима. Повтори в прозовому тексті. Пошук та вибір потрібного слова. Мовленнєва надмірність. Мовленнєва недостатність. Синоніми та їх стилістичні функції. Антоніми та їх стилістичні функції. Полісемія. Многозначні слова. Омоніми. Пароніми. Емоційне та експресивне забарвлення слів. Функціонально-стильове розшарування лексики. Лексика з органічною сферою розповсюдження. Діалектизми. **Професіоналізми**. Жаргонізми. Архаїзми. Неологізми. Запозичені слова. Стилістична класифікація і сфери вживання. Засоби художньої виразності. Тропи і їх характеристики. Метафора. Уособлення. Епітет. Порівняння. Метонімія. Синекдоха. Гіпербола і літота. Перифраз. Оксюморон.

Тема 3. Морфологічна та синтаксична складові функціональної стилістики. Стилістика тексту

Практичне заняття 3 (2 год.)

Стилістичні можливості іменників і їх форм. Стилістичні можливості прикметників, числівників. Стилістичні можливості займенників, дієслів, прийменників. Стилістичні фігури мовлення. Фігури додавання. **Полілогія**. Градація. Анафора. Епіфора. **Симплока**. Поліптотон. Епімона. Плока. Парагменон. **Полісиндетон**. Парономазія. **Антанаклаза**. **Алітерація**. Асонанс. **Логогриф**. Гомеоптотон. Зевгма. Апосіопеза. Еліпсис. Асиндетон. Інверсія. Гіпербатон. Хіазм. Сфери застосування. Стилістичні можливості словосполучень. Стилістичні можливості компонентів простого та складного речення. Ускладнення в простому реченні та їх стилістичні ресурси.

Тема 4. Проблема співвідношення функціонального стилю та дискурсу

Практичне заняття 4 (2 год.)

Екстралінгвістичні фактори. Онтологічний критерій. Текстоцентрична модель дискурсу. Ієрархічна підпорядкованість методів стилістики дискурс-аналізу. Проблема поєднання стилетворчих факторів з комунікативними.

Змістовний модуль II.

Тема 5. Епістолярний стиль мовлення. Аналіз текстів японського епістолярію

Лекція 2 (2 год.)

Визначення епістолярного стилю. Функціональна характеристика епістолярного стилю.

Практичне заняття 5 (2 год.)

Основні функціональні риси епістолярного стилю. Особливості епістолярного стилю.

Тема 6. Офіційно-діловий стиль мовлення. Аналіз текстів офіційних промов та документів японською мовою

Лекція 3 (2 год.)

Визначення офіційно-ділового стилю. Історія зародження офіційно-ділового стилю. Факт як основа документа. Роль інтерпретації факту і інтерпретатора факту.

Практичне заняття 6 (2 год.)

Основні частини усного публічного мовлення. Функціональна характеристика офіційно-ділового стилю. Традиції офіційно-ділового стилю. Функціональне призначення офіційно-ділового стилю.

Тема 7. Науковий стиль мовлення. Аналіз японських науково-технічних текстів

Практичне заняття 7 (2 год.)

Визначення наукового стилю мовлення, його функціональне призначення та характерні риси. Пізнавальна функція як домінуюча функція наукового стилю. Особливості наукового викладу. Широта тематики та проблематики наукового стилю. Поняття **дефініції**. Моделі **дефініцій**. Лексичний склад **дефініцій**.

Тема 8. Конфесійний стиль мовлення. Аналіз японських релігійних текстів

Практичне заняття 8 (2 год.)

Визначення конфесійного стилю мовлення, його функціональне призначення та характерні риси. Історія конфесійного стилю. Головні жанри, в яких репрезентується конфесійний стиль японської мови. Лексичні особливості конфесійного стилю. Граматичні особливості конфесійного стилю.

Змістовний модуль III.

Тема 9. Розмовний стиль мовлення. Аналіз розмовного мовлення японців та сучасної інтернет комунікації

Лекція 4 (2 год.)

Визначення розмовного стилю. Функціональна характеристика розмовного стилю. Основні функціональні риси розмовного стилю. Фатична функція розмовного стилю.

Практичне заняття 9 (2 год.)

Функціонально-експресивні розряди розмовної мови. Головні особливості сучасної інтернет комунікації японською мовою.

Тема 10. Публіцистичний стиль мовлення. Аналіз текстів сучасних японських ЗМІ

Практичне заняття 10 (2 год.)

Визначення публіцистичного стилю. Публіцистичний стиль, як мовленнєва діяльність у сфері політики. Функціональне призначення публіцистичного стилю. Функціональна характеристика публіцистичного стилю. Мовленнєва структура публіцистичного тексту. Лексичні особливості публіцистичного стилю. Стандартизовані засоби в публіцистичному стилі.

Тема 11. Художній стиль мовлення. Аналіз текстів творів японської художньої літератури

Практичне заняття 11 (2 год.)

Визначення художнього стилю мовлення. Його особливе місце серед інших стилів. Естетична функція та функція впливу, як основні функції художнього стилю. Функціональна характеристика художнього стилю. Фактори, що забезпечують внутрішню єдність художнього стилю. Основні ознаки художнього стилю. Образність як основна властивість художнього тексту.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
I. МОДУЛЬ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАМАТИКИ СХІДНОЇ МОВИ»				
1.	Відвідування лекцій	1	4	4
2.	Відвідування практичних занять	1	11	11
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	11	55
4.	Робота практичному занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	11	110
5.	Модульна контрольна робота	25	3	75

Максимальна кількість балів за модуль «Актуальні питання граматики східної мови» 255 балів				
II. МОДУЛЬ «ФУНКЦІОНАЛЬНА СТИЛІСТИКА СХІДНОЇ МОВИ»				
1.	Відвідування лекцій	1	4	4
2.	Відвідування практичних занять	1	11	11
3.	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	11	55
4.	Робота практичному занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	11	110
5.	Модульна контрольна робота	25	3	75
Максимальна кількість балів за модуль «Функціональна стилістика східної мови» 255 балів				
Іспит з навчальної дисципліни «Теоретичні питання східної мови» Розрахунок балів $255+255= 510$ балів / 60 = 8,5				40 балів

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
I. МОДУЛЬ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАМАТИКИ СХІДНОЇ МОВИ»		
Змістовий модуль 1.		
Тема 1. Граматична будова як основа системності у мові: особливості граматичної будови японської мови	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 2. Становлення та формування теоретичних основ граматики японської мови: визначні праці з теорії японської граматики	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 3. Актуальні питання морфології японської мови (детальне висвітлення одного питання, на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 4. Актуальні питання синтаксису японської мови (детальне висвітлення одного питання, на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Змістовий модуль 2.		
Тема 5. Словосполучення в японській мові: типи словосполучень та їхні особливості	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 6. Просте речення в японській мові (про члени речення: одна синтаксична позиція, на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 7. Складносурядне речення в	Виступ на семінарі / Реферат	5

японській мові: типи складносурядних речень та їхні особливості		
Тема 8. Складнопідрядне речення в японській мові: типи підрядних речень (детальна характеристика одного, на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Змістовий модуль 3.		
Тема 9. Комуникативно-стилістичний потенціал японських складнопідрядних речень (в офіційно-діловому та науковому стилях мовлення): лінгвостилістичний аналіз текстів (на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 10. Комуникативно-стилістичний потенціал японських складнопідрядних речень (у публіцистичному та художньому стилях мовлення): лінгвостилістичний аналіз текстів (на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 11. Комуникативно-стилістичний потенціал японських складнопідрядних речень (у розмовному стилі мовлення та сучасній інтернет комунікації): лінгвостилістичний аналіз текстів (на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
<i>Разом: 39 год</i>		<i>Разом: 55 балів</i>
II. МОДУЛЬ «ФУНКЦІОНАЛЬНА СТИЛІСТИКА СХІДНОЇ МОВИ»		
Змістовий модуль 1		
Тема 1. Функціональна стилістика як самостійна дисципліна. Основні поняття функціональної стилістики: актуальні питання функціональної стилістики японської мови (одне, на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 2. Фонетична та лексична складові функціональної стилістики: роль засобів фонетики / лексики у текстах різних функціональних стилів (на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 3. Морфологічна та синтаксична складові функціональної стилістики, стилістика тексту: роль граматичних засобів у текстах різних функціональних стилів (на вибір), текст як категорія лінгвостилістики (на прикладі японської мови)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 4. Проблема співвідношення функціонального стилю та дискурсу: актуальні напрями досліджень на	Виступ на семінарі / Реферат	5

матеріалі японської мови		
Змістовий модуль 2		
Тема 5. Епістолярний стиль мовлення. Аналіз текстів японського епістолярію (2-3 тексти, на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 6. Офіційно-діловий стиль мовлення. Аналіз текстів офіційних промов та документів японською мовою (3-4 тексти, на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 7. Науковий стиль мовлення. Аналіз японських науково-технічних текстів (1-3 тексти, на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 8. Конфесійний стиль мовлення. Аналіз японських релігійних текстів (1-2 тексти на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Змістовий модуль 3		
Тема 9. Розмовний стиль мовлення. Аналіз розмовного мовлення японців та сучасної інтернет комунікації (будь який матеріал, на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 10. Публіцистичний стиль мовлення. Аналіз текстів сучасних японських ЗМІ (3-5 текстів, на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
Тема 11. Художній стиль мовлення. Аналіз текстів творів японської художньої літератури (2-4 поетичні тексти або 1 текст / уривок тексту прози, на вибір)	Виступ на семінарі / Реферат	5
<i>Разом: 39 год.</i>		<i>Разом: 55 балів</i>

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за *модульну контрольну роботу* (модульний контроль).

Форма проведення: письмова

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання: модульна контрольна робота включає 5 завдань, правильне виконання яких оцінюється у 5 балів.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: усна

Тривалість проведення: 80 хвилин.

Максимальна кількість балів: 40 балів

Екзаменаційний білет включає два питання (Актуальні питання граматики східної мови, Функціональна стилістика східної мови), кожне з яких оцінюється в 20 балів максимум.

Критерії оцінювання

Оцінка за стобальною	Значення оцінки
-------------------------	-----------------

шкалою	
16-20 балів	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань.
11-15 балів	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань.
6-10 балів	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань
0-5 балів	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст питання під час відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

6.5 Орієнтовний перелік тем для семестрового контролю

1. Поясніть, чому граматична будова вважається основою системності в мові.
2. Синтагматичні і парадигматичні виміри японської мови. Мовні стратуми.
3. На які періоди можна умовно поділити історію японського мовознавства?
4. Що можна сказати про вплив європейських мов на граматику японської мови?
5. Схарактеризуйте етапи розвитку японської лінгвістичної науки до другої половини XIX ст.
6. Цим цікава коментаторська література в Японії з точки зору дослідження граматики?

7. Яка роль «連歌論書 /ренгароншьо/» у розвитку граматичної науки в Японії?
8. Який внесок у вивчення граматики японської мови зробили лінгвісти епохи Токугава (1603-1867 рр.)?
9. У чому цінність праці «脚結抄 /Аюішьо:/» (1773 р.)?
10. Який внесок зробив Фуджітані Наріакіра у вивчення граматики японської мови?
11. Який внесок зробив Судзукі Акіра у вивчення граматики японської мови?
12. Який внесок зробив Мотоорі Харуніва у вивчення граматики японської мови?
13. Який внесок зробив Тодзьо Гімон у вивчення граматики японської мови?
14. Який внесок зробив Тоґаші Хірокаґе у розвиток вчення про частини мови?
15. На які течії прийнято поділяти лінгвістичні теорії, що так чи інакше справили вплив на японське мовознавство?
16. Що можна загалом сказати про перші роботи з граматики японських авторів, які зазнали впливу європейської науки?
17. Як можна схарактеризувати розвиток японської лінгвістичної науки кінця XIX – початку XX ст.?
18. Кого вважають основоположником структуралізму, і як структуралістські ідеї почали потрапляти до Японії? Які проблеми виникли при спробі застосувати структуралістський підхід до наукової розробки граматики японської мови?
19. Що можна сказати про дихотомію «мова-мовлення» у лінгвістиці?
20. Дайте характеристику дескриптивній лінгвістиці, що справила найбільший вплив на розвиток лінгвістичних досліджень на теренах Японії.
21. Дослідження японської мови Б. Блоком.
22. Чим ознаменувався дебют Н. Хомського у лінгвістиці? Чому генеративізм був схвально сприйнятий широком колом японських лінгвістів?
23. Проблема визначення слова в японській мові.
24. Дайте характеристику психологічному підходу до вивчення системи мови.
25. Що можна сказати про прагматичний синтаксис?
26. Чим характеризується структурно-статичний напрям у лінгвістиці?
27. Як рівень співрозмовника враховується при створенні мовленнєвого твору?
28. Як рівень змісту повідомлення впливає на побудову мовленнєвого твору?
29. Коротко охарактеризуйте функціонально-семантичний синтаксис.
30. Які прагматичні типи речення прийнято розрізняти?

31. Як можна зрозуміти поняття «表現意図»?
32. Модальність та її значення у вивчення граматики японської мови.
33. На які класифікаційні принципи варто спиратися при здійсненні диференціації синтаксичних одиниць сучасної японської мови? На чому ґрунтується традиційне визначення членів речення?
34. Що вважається проблемним моментом традиційної теорії членів речення і чому?
35. Що виступає диференційними формально-граматичними ознаками другорядних членів речення? Як відбувається врахування і виділення характеру синтаксичного зв'язку другорядних членів речення?
36. Що можна сказати про рівноправність частин складносурядних речень?
37. Які класифікації складних речень є загальновизнаними?
38. Що можна сказати про проблему виділення головного та підрядного речення в японській мові?
39. Що можна сказати про сполучники підрядності у контрастивному ключі?
40. У який спосіб традиційно розглядаються безсполучникові складні речення?
41. Що об'єднує граматичні структури під терміном «умовні конструкції»? Яке визначення можна дати поняттю «умовні конструкції» в японській мові?
42. Що можна сказати про семантичну паралельність функціонування однієї форми в різних типах умовних конструкцій?
43. Що є ключовою ознакою кондиційних конструкцій?
44. Що є ключовою ознакою причинно-наслідкових конструкцій?
45. Що є ключовою ознакою допустових конструкцій?
46. Що є ключовою ознакою протиставних конструкцій?
47. Емоційно-оцінна концептуалізація дійсності та словотвірний рівень японської мови.
48. Синтаксичний рівень японської мови як індикатор світоглядних основ японського етносу.
49. Головні аспекти вивчення актуального членування речення в японській мові (「は」と「が」).
50. «ウナギ文» як вияв синтаксичної компресії.
51. Назвіть найголовніші особливості усної форми офіційно-ділового стилю японської мови.
52. Чим визначається частота використання етикетних та ввічливих форм в офіційно-діловому стилі?
53. Чим відрізняється офіційно-ділове спілкування японців з японцями та японців з іноземцями?
54. Які групи мовних жанрів виділяють в офіційно-діловому стилі японської мови?
55. Назвіть найголовніші особливості писемної форми офіційно-

ділового стилю японської мови.

56. Назвіть найголовніші особливості структури офіційних документів.

57. Які види текстів належать до технічної літератури? Які види документів належать до технічної документації?

58. Назвіть характерні екстралінгвістичні риси наукової інформації.

59. За рахунок чого досягається логічна зв'язність у науковому тексті? Чим забезпечується логічність викладу на синтаксичному рівні?

60. У чому полягає головна специфіка наукової термінології? Що можна сказати про особливості науково-технічної термінології сучасної японської мови?

61. У чому полягає роль запозиченої лексики 外来語 /гайрайго/ для науково-технічного мовлення?

62. Які особливості науково-технічного перекладу ви можете назвати? Назвіть головні проблеми українсько-японського науково-технічного перекладу.

63. Назвіть головні особливості текстів патентів.

64. З чим пов'язана характерна для науково-технічного тексту узагальненість? Як розуміється точність у науковій мові?

65. Які параметри, здебільшого, має класичний японський науковий текст?

66. У який спосіб можна представити систему публіцистичного стилю у сучасній японській мові?

67. У чому полягають головні відмінності художнього та нехудожнього підстилів публіцистичного стилю?

68. Назвіть головні мовно-стильові особливості публіцистичних текстів.

69. Назвіть головні особливості заголовків статей у японських газетах.

70. Яку специфіку мають політичні статті газетно-публіцистичного стилю японської мови?

71. Які синтаксичні особливості японських газетних текстів ви можете назвати? Наведіть приклади, які б їх ілюстрували.

72. Що таке «інтертекстуальність»?

73. З якою метою у текстах ЗМІ використовується прагматичний потенціал прислів'їв та приказок? Який намір автора може реалізовуватися через використання у публіцистичному тексті паремійних одиниць?

74. Що таке «кульмінація» та «антикульмінація»?

75. Чим характеризуються «ораторські» інтерв'ю? Чим характеризуються «розмовні» інтерв'ю?

76. У чому полягає мета використання трансформованих фразеологічних одиниць в японських ЗМІ?

77. Назвіть загальні характеристики художнього стилю японської мови.

78. Які види метафор виділяють в японському художньому тексті?

79. Дайте характеристику поняттям «аналогія», «приєднання» та «суміжність».
80. Назвіть не менше п'яти метафоричних ідіом, спільних для української та японської мов.
81. Опишіть роль звуконаслідування в художньому тексті.
82. Дайте загальну характеристику горизонтального формату листа японською мовою. Дайте загальну характеристику вертикального формату листа японською мовою.
83. Перерахуйте найважливіші кліше, які вживаються при написанні листів японською мовою.
84. Що таке «сезонні слова», та яка їхня роль у японському листі?
85. Які існують лексичні табу при написанні листів японською мовою?
86. Які можна виділити граматичні особливості епістолярного стилю?
87. Назвіть найважливіші відмінності між листом та листівкою в Японії.
88. Які типові листівки використовуються в Японії?
89. Перерахуйте найважливіші кліше, які вживаються при написанні листівок японською мовою.
90. Назвіть головні стилістичні риси розмовного мовлення. Чому вважається, що у розмовного стилю немає чітко окреслених меж?
91. У який спосіб можна здійснити стилістичну диференціацію розмовної лексики?
92. Що можна сказати про характерний для розмовного мовлення спектр емоцій?
93. Що можна сказати про тематико-семантичну структуру розмовного мовлення?
94. Назвіть головні синтаксичні особливості розмовного стилю. Наведіть приклади.
95. У чому полягає головна різниця між літературно-розмовним та фамільярно-розмовним підстилями розмовного стилю?
96. Назвіть головні синтаксичні стилістичні прийоми, притаманні японському розмовному мовленню. Наведіть приклади.
97. Як відображається диференціація мовлення на чоловіче та жіноче у розмовному стилі сучасної японської мови?
98. Дайте характеристику усному мовленню японської молоді.
99. Що можна сказати про усне етикетне мовлення?
100. Що можна сказати про специфіку диференціації розмовних кліше у сучасній японській мові?

6.6 Шкала відповідності оцінок

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки

A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта навчальної дисципліни
Теоретичні питання східної мови
(АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАМАТИКИ СХІДНОЇ МОВИ,
ФУНКЦІОНАЛЬНА СТИЛІСТИКА СХІДНОЇ МОВИ)

Разом: 180 год., лекційні заняття – 16 год.: актуальні питання граматики східної мови 8 год., функціональна стилістика східної мови 8 год., практичні заняття – 44 год.: актуальні питання граматики східної мови 22 год., функціональна стилістика східної мови 22 год., МК – 12 год.: актуальні питання граматики східної мови 6 год., функціональна стилістика східної мови 6 год., самостійна робота – 78 год.: актуальні питання граматики східної мови 39 год., функціональна стилістика східної мови 39 год., семестровий контроль – 30 год.: актуальні питання граматики східної мови 15 год., функціональна стилістика східної мови 15 год.

I. МОДУЛЬ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАМАТИКИ СХІДНОЇ МОВИ»							
Модулі	Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2		Змістовний модуль 3	
Теми лекцій та практичних занять	Тема 1-4			Тема 5-8		Тема 9-11	
Кількість балів за присутність на лекційних заняттях	1			1	1	1	
Максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях	10бх11=110						
Виконання самостійної роботи	5бх4=20			5бх4=20		5бх3=15	
Модульний контроль	Модульна контрольна робота №1 (25 балів)			Модульна контрольна робота №2 (25 балів)		Модульна контрольна робота №3 (25 балів)	
Кількість балів за модуль	255 балів						

II. МОДУЛЬ «ФУНКЦІОНАЛЬНА СТИЛІСТИКА СХІДНОЇ МОВИ»									
Модулі	Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2			Змістовний модуль 3		
Теми лекційних і практичних занять	Тема 1-4			Тема 5-8			Тема 9-11		
Кількість балів за присутність на лекційних заняттях	1			1	1		1		
Максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях	106x11=1106								
Виконання самостійної роботи	56x4=20			56x4=20			56x3=15		
Модульний контроль	Модульна контрольна робота №1 (25 балів)			Модульна контрольна робота №2 (25 балів)			Модульна контрольна робота №3 (25 балів)		
Кількість балів за модуль	255 балів								
Разом за курс «Теоретичні питання східної мови»	255+255 = 510 балів								

8. Рекомендовані джерела

1) Основні до модуля «Актуальні питання граматики східної мови»

1. くらべてわかる日本語表現文型辞典 初中級編 / 大阪 YWCA ほか 編. 東京 : Jリサーチ出版, 2022. 208 頁.
2. 語彙論と文法論をつなぐ—言語研究の拡がりを見据えて (ひつじ研究叢書(言語編) 第 186 巻) / 斎藤倫明, 修徳健 編. 東京 : ひつじ書房, 2022. 368 頁.
3. 近藤 泰弘, 澤田 淳. 敬語の文法と語用論. 東京 : 開拓社, 2022. 448 頁.
4. 日本語研究と言語理論から見た言語類型論 / 窪園 晴夫 ほか 編. 東京 : 開拓社, 2021. 328 頁.
5. 日本語文法 23 巻 1 号 / 日本語文法学会 編. 東京 : くろしお出版, 2023. 274 頁.
6. 日本語文法史キーワード事典 / 青木博史, 高山善行 編. 東京 : ひつじ書房, 2020. 164 頁.

7. ヒューマンアカデミー日本語学校, 辻 和子, 小座間 亜依. つなぐにほんご 初級文法解説書 英語版. 東京: アスク, 2019. 336 頁.
8. 堀江 薫, 秋田 喜美, 北野 浩章. 言語類型論. 東京: 開拓社, 2021. 260 頁.
9. 村木新次郎. 語彙論と文法論と (ひつじ研究叢書(言語編) 第 156 巻). 東京: ひつじ書房, 2019. 616 頁.
10. 山口 拓朗. 文章が劇的にウマくなる「接続詞」(アスカビジネス). 東京: 明日香出版社, 2019. 224 頁.

II) Додаткові до модуля «Актуальні питання граматики східної мови»

1. 田近 洵一. くわしい 中学国文法 (中学くわしい). 東京: 文英堂, 2021. 288 頁.
2. 辻孝宗. 一度読んだら絶対に忘れない国語の教科書. 東京: SB クリエイティブ, 2023. 256 頁.
3. 山下 暁美, 沢野 美由紀. 改訂版 書き込み式でよくわかる 日本語教育文法講義ノート (日本語教師ハンドブック). 東京: アルク, 2019. 182 頁.

III) Основні до модуля «Функціональна стилістика східної мови»

1. AI. AI が書いた AI についての本 / ред. ジェームス・スキナー. 東京: フローラル出版, 2023. 384 頁.
2. 石黒 圭. 日本語文章チェック事典. 東京: 東京堂出版, 2021. 384 頁.
3. 大野 伸. メディアを賢く消費する「情報リテラシー」 情報洪水時代の歩き方 (DO BOOKS). 東京: 同文館出版, 2022. 260 頁.
4. 木村 洋. 変革する文体—もう一つの明治文学史. 東京: 名古屋大学出版会 発売日, 2022. 358 c.
5. 齋藤 紘一. 『新文体作法』本説 一日本語のルールを知る. 東京: 鳥影社, 2021. 170 頁.
6. 清水 幾太郎. 日本語の技術-私の文章作法. 東京: 中央公論新社, 2022. 228 頁.
7. 高崎みどり. テクスト語彙論 (ひつじ研究叢書(言語編) 第 175 巻). 東京: ひつじ書房, 2021. 248 頁.

8. 半沢 幹一. 文体再見 (新典社選書 94). 東京：新典社, 2020. 272 頁.
9. 星井七億. 百合えっち文体練習. 東京：Kindle, 2019. 100 頁.
10. 山梨 正明. 日・英語の発想と論理 — 認知モードの対照分析. 東京：開拓社, 2019. 288 頁.

IV) Додаткові до модуля «Функціональна стилістика східної мови»

1. 石黒 圭. 段落論 日本語の「わかりやすさ」の決め手. 東京：光文社, 2020. 264 頁.
2. 高沢公信. 古井由吉: その文体と語りの構造. 東京：西田書店, 2023. 200 頁.
3. 倉井 高志. 世界と日本を目覚めさせたウクライナの「覚悟」. 東京：PHP 研究所, 2022. 224 頁.